
Odpowiedź na "protest przeciwko cenom umownym" w Płockiej Drukarni Akcydensowej.

Notatki Płockie 34/1-138, 62-64

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Odpowiedź na „protest przeciwko cenom umownym” w Płockiej Drukarni Akcydensowej

„MEDICE, CURA TE IPSUM”

W związku z „protestem” Prezesa Towarzystwa Naukowego Płockiego, pana dr inż. Jakuba Chojnackiego, zamieszczonym w „Notatkach Płockich” nr 2/135 Dyrekcja, Rada Pracownicza oraz egzekutywa POP PZPR Płockiej Drukarni Akcydensowej w imieniu załogi wnoszą sprzeciw i dezaprobatę. Prezes Chojnacki za wszelką cenę, wbrew obiektywnej prawdzie, próbuje zniesławić, sprzeciwiających się. Jego woli płockich drukarzy.

Uzasadnienie

1. Płocka Drukarnia Akcydensowa jest drukarnią wyspecjalizowaną w wykonywaniu wysokonakładowych akcydensów powszechnego użytku i opakowań. I tylko ulegając wielokrotnym i silnym naciskom Prezesa drukarnia wykonała również książki i broszury dla TNP, książki i broszury — które winny być wykonywane w drukarni dziełowej. Tylko takie działanie zgodne jest z zasadami reformy gospodarczej i jest najtańsze dla zleceniodawcy. Wielokrotnie proponowaliśmy takie rozwiązanie Prezesowi i Wydawnictwu TNP. W odpowiedzi były naciski ze strony Prezesa, próby zastraszenia i groźby — które zostały w końcu — **spełnione**.
2. Pismem z dnia 17.XI.1989 r., l. dz. 399/87 Prezes TNP złożył wniosek o dotację (czytaj skargę) ze:
— Ministra Finansów doc. dr Bazylego Samojlika
Ministra Kultury i Sztuki prof. dr Aleksandra Krawczuka z wiadomością do Prezesa PAN i władz województwa politycznych i gospodarczych.
Pismo to — będące zbiorem manipulacji słownych, inwektyw i półprawd — zarzucało Płockiej Drukarni Akcydensowej „gangsterstwo cenowe”, „patologię gospodarczą” i szereg innych „grzechów głównych” jak np. za wysokie zarobki, skrócony czas pracy itp.
3. Pismo to oburzyło załogę Płockiej Drukarni Akcydensowej. Rada Pracownicza Drukarni pismem z dnia 18.03.1988 r., postanowiła poinformować zwyczajne Walne Zgromadzenie Towarzystwa odbywające się 28.III.1988 r., w Płocku — o postępowaniu Prezesa dr inż. Jakuba Chojnackiego. Prezesowi TNP zabrakło odwagi przedstawić to wystąpienie Walnemu Zgromadzeniu
4. Ponieważ TNP i drukarnia są stronami w sprawie oraz według oświadczeń Prezesa Chojnackiego — w jednym Ministerstwie

Kultury i Sztuki, tylko to Ministerstwo i Ministerstwo Finansów mogły wydać obiektywną ocenę wysokości i zasadności cen stosowanych przez Płocką Drukarnię Akcydensową.

5. W wyniku przeprowadzonej kontroli Ministerstwa Kultury i Sztuki pismem z dnia 19.02.1988 r., l. dz. DKB /III/IG/II-072-pol-51/87/88 poinformowano Ob. Jakuba Chojnackiego, że nie stwierdziło nieprawidłowości cenowych w działalności Płockiej Drukarni Akcydensowej oraz (cytuujemy wyjątki pisma):
— „Płocka Drukarnia Akcydensowa jest jednostką wyspecjalizowaną w wykonywaniu wysokonakładowych druków i opakowań. Do tego profilu produkcji dostosowana jest organizacja pracy i wyposażenie w maszyny i urządzenia. Druk akcydensów i opakowań stanowi 99,8% całej produkcji poligraficznej. Ceny tego podstawowego asortymentu produkcji drukarni w Płocku są **niższe** od pobieranych przez inne drukarnie należące do Zrzeszenia „Poligrafia” (podkreślenie nasze).
— „Ze względów ekonomicznych druk książek i broszur powinien być wykonywany w drukarniach dziełowych, gdzie produkcja jest bardziej opłacalna dla zleceniodawcy, bowiem koszty za 1 tys. koloroodbitok kształtują się bardziej korzystnie”.
— „Na wykonanie po obniżonej cenie 3 pozycji dla Towarzystwa Drukarnia w Płocku poniosła w 1986 r., stratę 847.369 zł, a zrealizowane po obniżonej cenie 3 pozycji w roku 1987 spowodowały stratę 831.711 zł.
Zaznaczyć tu wypada, że Płocka Drukarnia Akcydensowa wykazywała zrozumienie dla trudnej sytuacji finansowej Towarzystwa. Rada Pracownicza PDA podejmowała uchwały o zastosowaniu obniżonych — nawet ponad 50% — cen za druk określonej pozycji dla Towarzystwa, mimo, że oznaczało to praktycznie zastosowanie ceny deficytowej, znacznie poniżej kosztu własnego”.
6. Ministerstwo Finansów pismem z dnia 26.04.88 r. l. dz. CN-III-U-603-22/88/490 poinformowało Towarzystwo Naukowe Płockie (cytuujemy:)
„W związku ze skargą zgłoszoną w piśmie l. dz. 395/87 z 17 listopada 1987 r. na stosowanie cen przez Płocką Drukarnię Akcydensową Departament Cen informuje, że podjęto szereg działań wyjaśniających. Przede wszystkim przeprowadzona została

przez Izbę Skarbową w Płocku w okresie od 19 grudnia do 23 stycznia 1988 r. kompleksowa kontrola skali i zasadności podwyżek cen umownych w Płockiej Drukarni Akcydensowej. Przeanalizowano także ceny usług poligraficznych stosowane w latach 1986 i 1987 przez drukarnie o typowym profilu akcydensowym, dla których organem założycielskim jest Minister Kultury i Sztuki.

Ustalenia kontroli nie ujawniły nieprawidłowości cenowych, a analiza stosowanych cen wykazała, że **Płocka Drukarnia Akcydensowa jest jedną z najtańszych drukarni (podkreślenie nasze).**

W tym stanie rzeczy nie znaleziono podstaw do zastosowania sankcji finansowych wobec Płockiej Drukarni Akcydensowej i sprawie nie nadaje się dalszego biegu”.

7. Ponieważ Prezes TNP zarzuca nieefektywność, złą organizację, patologię gospodarczą — przytaczamy wyjątki obszernej informacji udzielonej Ministerstwu Kultury i Sztuki przez Narodowy Bank Polski Oddział Wojewódzki w Płocku pismem z dnia 18.07.88 r. l. dz. KP-524/5685188 (cytujemy:) — „Płocka Drukarnia Akcydensowa w Płocku w 1987 r. oraz w oparciu o cenę założeń planu techniczno-ekonomicznego na 1988 rok została zakwalifikowana do przedsiębiorstw **posiadających trwałą zdolność kredytową.** Osiągnięte wyniki gospodarce za 1987 r., wskazują na fakt, iż **przedsiębiorstwo osiąga coraz lepsze wyniki na odcinku efektywności gospodarowania.** (podkreślenie nasze).
8. Zdaniem Prezesa Chojnackiego — tylko Jego uwagi i wystąpienia są jedynie słuszne. Inni jak np. drukarze, red. Stanisław Chrzanowski, organy kontrolujące są stroniczy i tendencyjni.
9. (...)
10. Dla udowodnienia swojej racji Prezes Chojnacki w swoim wystąpieniu ucieka się do uproszczeń, zaokrąglenia itp., mających udowodnić 35-krotny wzrost cen w PDA (3500%). Kwestionujemy te wielkości. I tak: — zaokrąglona suma 40 tys. zł, za „Notatki Płockie” w 1980 r. jest wielkością nieprawdziwą. Porównajmy np. „Notatki Płockie” o nakładzie 3000 egz. I tak: Faktura nr 1642!79 z dnia 10.08.79 r. opiewała na sumę 48.250 zł, faktura nr 330/80 z dnia 21.02.80 r., opiewała na sumę 44.368 zł., faktura nr 1415 z dnia 4.07.80 r., na 49.824 zł., a nr 1154/81 z dnia 1.07.81 r. na 48.224 zł. Wszystkie usługi kalkulowane były wg cennika nr 314-Z/77 — przy zastosowaniu wszelkich możliwych ulg — średnia cena około 48 tys. zł.
— biorąc te wielkości — wyliczony procent wzrostu cen nawet nie zbliża się do 3500%, i to w produkcji nietypowej dla PDA.

11. Opierając się na danych przedstawionych przez Prezesa Chojnackiego postanowiliśmy przyrzeć się wielkości wzrostu kosztów własnych Wydawnictwa TNP przy wydawaniu „Notatek Płockich” (zakładamy, że przedstawione dane są prawdziwe — nikt nie działa przeciwko sobie):

- a) Koszt własny wydania w 1980 r.
(łatwo wyliczyć) około 10.000 zł.
- b) Całkowity koszt wydania
88 r. — ponad 1.800.000 zł.
cena zapłacona PDA 1.315.245 zł.
cena zapłacona za okładkę 144.000 zł.
koszt własny wydania ponad 340.755 zł.

Dzielać sumę kosztu własnego Wydawnictwa 1988 r. przez koszt własny w 1980 r. — koszt ten wzrósł o około 35 razy (tj. o 3500% !!!), czyli o wielkość podaną przez Prezesa — tyle, że dotyczącą wzrostu kosztu własnego wydawnictwa, a nie wzrostu cen wykonania „Notatek Płockich” w PDA !!! Swoją drogą zastanawiamy się — co miało wpływ na tak wysoki wzrost kosztu własnego wydawnictwa — czyżby honoraria?

12. Prezes Chojnacki zarzuca pracownikom drukarni (cytujemy):

„Tymczasem jak wynika z opracowań GUS przeciętna płaca 200-osobowej załogi PDA od kilku lat jest najwyższą w woj. płockim i to przy najkrótszym tygodniu pracy”. Zgodnie z logiką pana Prezesa winny być wprost proporcjonalne do wielkości zatrudnienia w zakładzie, a skrócony czas pracy (ze względu na szkodliwość zawodu) winien zmniejszyć płace.

Premier M. Rakowski w swoim exposé w Sejmie mówił (cytujemy):

„Nie będziemy również pamiętać o głęboko zakorzenionych uproszczeniach według których każdy musi jakoś żyć, niezależnie od swego wysiłku (...) A także o paraliżującej zawiści, która zabiegać raczej o to, aby nikt nie miał za dużo, niż o to, aby wszyscy osiągnęli więcej”.

13. W swoim wystąpieniu pan Prezes posługuje się pomówieniami i półprawdami.

I tak w pkt. 13 pisze (cytujemy): „Pan redaktor pisał o życzliwości ze strony TNP. Wyrazem „życzliwości” dyrektora Drukarni było wypowiedzenie Towarzystwu (pismem z 14.06.88 r.) umowy zawartej z nami za składowanie przez nas dostarczonego papieru”. Jest to połowa prawdy.

Rzeczywiście Drukarnia w porozumieniu z dnia 17.07.1984 r. podjęła się **bezpłatnego** składowania papierów Towarzystwa. Jednakże porozumienie to kresliło również warunki składowania.

I tak np. w § 1 „Drukarnia przyjęła obowiązków składowania wytworów papierniczych będących własnością Towarzystwa w magazynie podległym Drukarni — w ilościach gwarantujących obłożenie w drukarni zleceń TNP z wyprzedzeniem 3 miesięcznym”.

Tymczasem TNP stworzyło z magazynu drukarni bezpłatne składowisko dla swoich papierów przez wiele lat. Znaczna ilość papieru leżały w naszym magazynie po 5 i więcej lat i które zakład nasz finansował. Tym samym Towarzystwo nie wypełniło warunków § 1 porozumienia. W dniu 30.05.1988 r. Rada Ministrów wydała Rozporządzenie w sprawie podatku stabilizacyjnego od zapasów. Nie widzieliśmy podstaw aby drukarnia miała płacić ten podatek za TNP.

14. Nie ustosunkowujemy się do szeregu innych spraw poruszonych przez Prezesa TNP jak np. monopol drukarni, to że gdzieś wykonano taniej, czy o placach w Towarzystwie — ponieważ są one niepoważne. Wielokrotnie np. twierdziliśmy, że TNP powinno drukować tam, gdzie wykonują taniej.

Taka jest rzeczywista prawda o cenach umownych i „niezgodnym” postępowaniu drukarni w stosunku do TNP i Jego Prezesa.

Sekretarz PZPR

Przewodniczący
Rady Pracowniczej

Dyrektor

Włodzimierz Blige

Ryszard Watras

mgr inż. M. Łęgowski

Płock, dnia 27 lutego 1989 roku.

NASI AUTORZY

Jakub CHOJNACKI	— dr inżynier, prezes TNP
Tadeusz CHROSTOWSKI	— dr, b. wiceprezes TNP
Gerard LABUDA	— profesor, wiceprezes PAN, prezes Polskiej Akademii Umiejętności
Zdzisław MIKULSKI	— profesor, doktor, przewodniczący Ligi Miast Nadwiślańskich, członek TNP
Andrzej MILKE	— mgr, nauczyciel członek TNP
Iwona PARADOWSKA	— mgr, st. asystent w IPISS, członek TNP
Jolanta WROŃSKA	— doktor, pracownik naukowy IHKM PAN